

مرکز آموزش عالی علوم پزشکی وارستگان

نام و کد درس: روشهای بررسی و پژوهش - ۲۲	تعداد واحد: ۲ واحد
تعداد جلسات: ۱۶ جلسه (۳۲ ساعت)	مدت هر جلسه: ۹۰ دقیقه
پیش نیاز: آمار مقدماتی	زمان:
مشخصات استاد درس: دکتر عاطفه صرافان صادقی - DVM، دکتری تخصصی بهداشت و ایمنی مواد غذایی	فراگیران: دانشجویان کارشناسی پیوسته علوم صنایع غذایی
ساعات حضور: همه روزه - ۷/۵ تا ۱۵	گرایش کنترل کیفی
آدرس پست الکترونیکی: sarafana@varastegan.ac.ir	
هدف کلی: آشنایی با انواع پژوهش، چگونگی طراحی یک پژوهش، ساختار پروپوزال تحقیقاتی، ساختار یک مقاله، آشنایی با انواع نشریات و شاخص های آنها، چگونگی جستجوی مقالات در پایگاه های علمی، لزوم اخلاق در پژوهش	
شرح درس:	
<p>در طول سالیان و از ابتدای حیات بشر، انسان همیشه با تحقیق سروکار داشته است. آنچه در اینجا اهمیت دارد آن است که تحقیقی می تواند راهگشا باشد که بر اساس اصول و موازین علمی صورت پذیرد. تحقیق در لغت به معنای درست و راست گرداندن، پیدا کردن و جستجوی حقیقت آورده شده است. تحقیق به روش علمی را مجموعه مقررات و قواعدی دانسته اند که چگونگی جستجو برای یافتن حقایق مربوط به یک موضوع را نشان می دهد.</p> <p>جان دیوئی معتقد است: "اولین مرحله تحقیق احساس وجود یک مشکل است؛ به این معنی که پژوهشگر در کار خویش با مانع یا مشکلی روبرو گردیده است که در حل آن ابهام یا تردید دارد و نمی تواند در مقابل آن ساکت بماند."</p> <p>بنابراین این نقطه آغازین در انجام هرگونه پژوهش یا تحقیقی بسیار مهم است و نقش آموزش افراد برای مسئله یابی که در برخی نظام های آموزش و پرورش بر آن بسیار تاکید می شود نیز از همین امر نشات می گیرد. هرچه ضرورت پرسش در هنگام تدریس برای فراگیر بیشتر مطرح شود و از او خواسته شود تا ذهن خود را برای طرح سوالات بیشتر فعال سازد می توان انتظار داشت که در آینده نیاز به تحقیق و پیشرفت در او ارتقا یابد. اولین مرحله از تقسیم بندی تحقیق را می توان منوط به هدف از انجام تحقیق دانست، بدین صورت که آیا هدف از انجام تحقیق علائق علمی محقق است یا احتیاجات عملی .</p> <p>آنچه اهمیت دارد این است که تحقیق از دیرباز با آدمی همراه بوده است و در طول تاریخ به شیوه ها و روش های مختلفی آنرا انجام داده است. چنانچه انسان با تحقیق آشنا نمی شد و اقدام به انجام آن نمی کرد آیا دانش و علم انسان تا بدین پایه امروزی بود، مسلماً پاسخ منفی است. انسانی که جستجو و تحقیق را در زندگی خود نداشته باشد، تصویری از رشد و تکامل هم برای او نمی توان داشت، علاوه بر این ضرورت انجام تحقیق از دیدگاه علمی نیز انکار ناپذیر است چه تحقیق را مایه حیات علم دانسته اند و بدون انجام تحقیق علم همچون آبی که در جایی مانده باشد دچار گندیدگی و تبدیل شدن به لجنزار خواهد شد.</p>	
فعالیت استاد: سخنرانی و معرفی منابع، تشویق دانشجویان برای مشارکت در مباحث کلاسی و یادگیری بیشتر، استفاده از تصاویر، فیلم و انیمیشن جهت یادگیری بیشتر دانشجویان و بارگذاری تکلیف	
قوانین کلاس :	
۱) حضور و غیاب در کلاس ها اجباری بوده و در هر جلسه حضور و غیاب صورت می گیرد.	
۲) تمامی کلاس ها رأس ساعت مقرر، طبق برنامه برگزار می گردد.	
۳) غیبت غیر موجه و غیبت موجه در روزهای برگزاری آزمون به ترتیب موجب اختصاص نمره صفر و عدم محاسبه نمره در فرآیند ارزشیابی دانشجو می گردد.	
۴) سرفصل مطالب و مراجع مورد استفاده و همینطور سیاستها و قوانین درس در جلسه اول درسی اعلام می گردد.	

وظایف و فعالیت‌های دانشجویان: شرکت فعال در کلاس‌ها و مشارکت در مباحث کلاسی، انجام تکالیف
شیوه ارزشیابی (با تعیین میزان نمره هر آیت‌م): امتحان پایان‌ترم: ۱۰ نمره ارایه پروپوزال تحقیقاتی یک نفره: ۱۰ نمره پرسش و پاسخ‌ها در جلسات درس
امکانات آموزشی: ویدیو پروژکتور، کامپیوتر، تخته وایت برد و ماژیک وایت برد
روش آموزش: سخنرانی - کلاس درس تعاملی
منابع:
Guyton and Hall Textbook of Medical Physiology ,15 Ed

جلسه	تاریخ ارائه	عنوان سرفصل مطالب	اهداف اختصاصی
			در پایان این جلسه از دانشجو انتظار می‌رود:
۱		اهمیت تحقیق و پژوهش آشنایی با مبانی تحقیق آشنایی با انواع تحقیق	۱- اهمیت تحقیق و پژوهش را بداند. ۲- با مبانی تحقیق آشنا شود. ۳- انواع مختلف تحقیق و تفاوت آنها را بتواند بیان کند.
۲		تعطیل رسمی	
۳		آشنایی با ساختار پروپوزال تحقیقاتی	۱- با قسمت‌های مختلف یک طرح تحقیقاتی آشنا شود.
۴		ضوابط و معیارهای انتخاب موضوع معرفی روش‌های تعیین اولویت‌های تحقیقاتی آشنایی با انواع مطالعات و نقاط قوت و ضعف هر یک	۱- ضوابط و معیارهای انتخاب موضوع را نام ببرد. ۲- روش‌های تعیین اولویت‌های تحقیقاتی را شرح دهد. ۳- انواع مطالعات و نقاط قوت و ضعف هر یک را بشناسد.
۵		سوالات و فرضیه‌ها مرور متون و نحوه نگارش مرور متون	۱- تفاوت سوال را با فرضیه بداند. ۲- بتواند یک مرور متون برای طرح خود بنویسد.
۶		روش‌شناسی تحقیق بیان مساله	۱- بتواند متد کار خود را بنویسد. ۲- بتواند بیان مساله طرح خود را بنویسد.
۷		آشنایی با اهداف (کلی، اختصاصی و کاربردی) اخلاق در پژوهش واژه‌های کلیدی و منبع‌نویسی معرفی انواع متغیرها	۱- بتواند انواع اهداف طرح خود را بنویسد. ۲- با اخلاق در پژوهش آشنا باشد. ۳- واژه‌های کلیدی و منابع طرح خود را بنویسد. ۴- انواع متغیرها را توضیح دهد.
۸		چیستی و چرایی مقاله‌نویسی	تفاوت نگارش آکادمیک و غیر آکادمیک معیارهای ارزیابی انواع مختلف نگارش آکادمیک (ISI, ICS و ضریب تاثیر,...) انواع رایج مقالات آکادمیک (مرور ادبیات، تئوریک، تجربی، کاربردی، روش‌شناختی) انواع مجلات آکادمیک (تئوریک، کاربردی، تخصصی، عمومی)

۹	چیستی و چرایی مقاله نویسی	معرفی گام‌های اصلی مقاله نویسی (پژوهش، طراحی، نگارش، ویرایش ارسال، داوری و بازنگری) موضوع تحقیق مناسب مرور ادبیات انتخاب و طراحی سوال تحقیق طراحی و روش تحقیق اجرا و تدوین تحقیق نقطه شروع برای مقاله نویسی و برنامه عملی برای مقاله نویسی
۱۰	طراحی مقاله به صورت عملی	موضوع و ایده اصلی مقاله (انتخاب و شکل دهی به موضوع مقاله) متدولوژی مقاله (انتخاب، ارزیابی، متدولوژی، مقاله) نوآوری مقاله (مشخص نمودن، نوآوری نظری و کاربردی مقاله) ارتباط و سازگاری بین سه سوال کلیدی طراحی مقاله معرفی ساختار استاندارد مقاله (چکیده، مقدمه، مرور، ادبیات، روش شناسی یافته‌ها و تحلیل بحث و نتیجه‌گیری) ارتباط بین اجزای اصلی مقاله مثالی از یک مقاله الگو و اجزای آن
۱۱	طراحی مقاله به صورت عملی	طراحی یک مقاله به صورت گام به گام (اجرا به صورت عملی) ارزیابی طراحی مقاله (بر اساس چک لیست ایرادات رایج طراحی مقاله) تکنیک‌های اصلاح طراحی مقاله (به صورت عملی) نهایی کردن طراحی مقاله به صورت عملی
۱۲	نگارش مقاله	اصول نگارش علمی (مخاطب محوری، وضوح انسجام هماهنگی و توالی منطقی علمی نوشتن صحیح نوشتن اختصار) پاراگراف و اصول کلی نگارش آن در مقالات علمی انواع عناصر تصویری (جدول، نمودار، شکل) و اصول استفاده از آنها در مقاله نوشتن مقدمه، مرور، ادبیات، متدولوژی، یافته‌ها و تحلیل بحث و نتیجه‌گیری مراجع چکیده عنوان و کلمات کلیدی و مشخصات نویسندگان مهمترین موارد نگارش به زبان انگلیسی در مقالات علمی
۱۳	بازنگری و ویرایش مقاله	انتخاب و آشنایی با مجله مناسب تهیه لیست ویرایش و بازنگری مقاله بر اساس مجله انتخاب شده اشتباهات متداول در نگارش مقاله و چگونگی رفع آنها ویرایش محتوایی مقاله ویرایش نگارشی مقاله
۱۴	بازنگری و ویرایش مقاله	تکنیک‌ها و ابزارهای ویرایش مقاله (ویرایش دستی و نرم‌افزاری) به همراه آموزش مقدماتی نرم‌افزارهای ارجاع دهی (ENDNOTE)
۱۵	ارسال و فرایند داوری	مواردی که باید به مجله ارسال گردد و نحوه تهیه آنها فرایند ارسال مقاله (نامه، ارسال، انتخاب داوران و...) انواع سیستم‌های ارسال مقاله (معرفی با مثال) فرایند داوری و بازنگری مقاله چگونگی تفسیر نظرات سردبیر و داوران چگونگی اعمال نظرات سردبیر و داوران بازنگری و ارسال مجدد مقاله و پیگیری

